

UDENRIGSMINISTERIET

Den 21. oktober 2009

Spørgsmål fra Folketingets Udenrigsudvalg

Stillet af Mette Gjerskov (S)

Nr. 296 af 29. september 2009

Spørgsmål 296:

På det netop afholdte G20-møde var der enighed om, at subsidier til fossile brændsler skal udfases. Vil ministeren redegøre i detaljer for, hvor stor direkte og indirekte støtte til fossile brændsler der ydes gennem den bilaterale og multilaterale udviklingsbistand, og hvor hurtigt denne støtte udfases?

Svar:

Danmark yder ikke direkte støtte til fossile brændsler i form af subsidier.

Danmarks energibistand fokuserer på at sikre adgang til vedvarende og bæredygtig energi for de fattigste og mest sårbare grupper i udviklingslandene. Dette fokus følger af regeringens udviklingspolitiske prioriteter for 2008-2012, der understreger, at målet er at fremme og langtidssikre den økonomiske vækst gennem tiltag, der bidrager til produktion af renere energi og tilpasning til klimaudfordringen. Langt den største del af Danmarks nuværende støtte til energisektoren går derfor til vedvarende energi og energieffektivisering.

De energi-udfordringer, som især de fattigste u-lande står overfor, drejer sig om at forbedre adgangen til pålidelig, bæredygtig og prisbillig energi, som en helt afgørende forudsætning for landenes økonomiske og sociale udvikling. Her vil fossil energi, der i dag dækker ca. 80% af u-landenes energibehov, stadig spille en væsentlig rolle. Det sætter tingene i perspektiv, at det, ifølge Verdensbanken, kun vil indebære en 1% stigning i de globale, energirelaterede CO₂-udledninger, hvis alle de husholdninger (omfattende 1,6 mia. mennesker), der p.t. ikke har adgang til elektricitet, bliver forbundet til el-nettet.

I det følgende gives en status over den rolle, fossil energi spiller indenfor hovedområderne i den aktuelle danske bistand til u-landene.

Bilateral sektorbistand

Regeringen har besluttet gradvist at udfase de store bilaterale energisektorprogrammer. De resterende dele af den bilaterale danske energisektorbistand omfatter ikke støtte til fossil energi. I Burkina Faso består energisektorbistanden af et udfasningsprogram, der ikke indebærer støtte til anvendelse af fossile brændsler. I Mozambique går den tilbageværende støtte til transmission og distribution af strøm fra vandkraftværket ved Cahora Bassa, til udbygning af nettet og til afvikling af eksisterende dieselmotorkraftværker. Det er tale om en klimavenlig bistand, hvor de gamle dieselmotorkraftværker slukkes og elforsyningen overtages af vandkraft. Gavebistanden til energisektoren udfases i 2010, mens yderligere investeringer, bl.a. i transmissionsledninger, ventes finansieret via blandede kreditter. Energisektorbistanden til Nepal omfatter bl.a. udbredelsen af mere effektive komfurer, der reducerer luftforureningen. Støtten omfatter teknisk bistand og bidrag til en vedvarende energi-fond, der støtter produktionen af effektive komfurer. Den nuværende støtte dækker perioden frem til 2012. I det femårige klima- og energiprogram i Vietnam sigter energikomponenten bl.a. på at støtte det nationale energieffektivitetsprogram m.h.p. at reducere energiforbruget i virksomheder, bygninger og transportsektoren.

Multilateral bistand

Regeringen lægger vægt på fokuserede og målrettede indsatser i EU's bistandssamarbejde og via den multilaterale bistand. Danmarks multilaterale bistand til energiområdet omfatter ikke støtte til fossil energi, men fokuserer på vedvarende energi og energieffektivitet. Denne støtte omfatter for tiden bl.a. bidrag til vedvarende energi i Verdensbankens ESMAP program og til UNEP Centeret på Risø.

Blandede kreditter

Blandede kreditter støtter, med en kombination af eksportkreditter og gavebistand, leverancer til udviklingsprojekter inden for en lang række sektorer herunder infrastruktur, vand og sanitet, energi, sundhed, miljø og uddannelse. Indenfor energiområdet gives særlig prioritet til vedvarende energi og energieffektivisering, ligesom der foretages en grundig miljømæssig vurdering af alle projekter for at sikre, at de bidrager til at skabe bæredygtig økonomisk vækst. Projekter, der direkte eller indirekte er baseret på fossile brændstoffer, kan opnå støtte i det omfang, at det under de givne forhold vurderes at være en fornuftig løsning. Der vil typisk være knyttet en række miljømæssige betingelser til støtten for at sikre mindst mulig belastning af miljøet.

Inden for energiområdet ydes der gennem blandede kreditter støtte til vindmølleparker (423 mio. kr.), fjernvarmeanlæg (234 mio.kr.) og i et enkelt tilfælde dieselbaseret el-produktion (100 mio.kr.) og et biogasanlæg (6,5 mio. kr.).

Støtten til dieselbaseret el-produktion drejer sig om et mindre kraftværk i Maldiverne, der hører til blandt de mest sårbare og mindst udviklede lande i verden. Formålet med projektet er at sikre adgang til elektricitet for befolkningen med henblik på at skabe grundlag for økonomisk vækst, reduktion af fattigdommen og forbedring af levestandarden. Støtten til fjernvarme omfatter en række miljøvenlige og energieffektive fjernvarmesystemer i Kina. Systemerne, der udnytter overskudsvarmen fra el-produktion, resulterer i et reduceret forbrug af kul og bidrager dermed til en forbedret luftkvalitet og en reduceret CO₂ udledning.

Industrialiseringsfonden for Udviklingslande (IFU)

IFU yder hverken direkte eller indirekte støtte, men derimod finansiering til projekter på kommercielle vilkår i form af aktiekapitalindsud og/eller lån.

IFU har ydet finansiering til tre kraftværksprojekter i Sri Lanka, Panama og Kenya, etableret i henholdsvis 1997, 2001 og 2008, som har ført til en mere effektiv ressourceudnyttelse og et forbedret miljø. IFU har i disse tre projekter investeret 61 mio.kr. i aktiekapital og ydet 27 mio. kr. i lån, svarende til under 6% af de samlede investeringer.